

Pölyttäjäkahvit

12.11.2025

Kuva: Titta Vikstedt

Järjestäjät

- Suomen Luonnonsuojeluliitto ry
- Maan ystävät ry
- Dodo ry
- Suomen ympäristökeskus

Luonnonsuojeluliitto osallistuu Pölyttjäkahvien järjestämiseen osana Euroopan unionin rahoittamaa Priodiversity LIFE -hanketta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

PÖLYTTÄJÄKAHVIENTEN OHJELMA

14:05 Virittelevä tehtävä

14:10 Ennallistamisasetus pölyttäjien näkökulmasta

Tutkija *Janne Heliölä* (Suomen ympäristökeskus)

14:30 lisejä niittyjä Helsinkiin?

Luontoasiantuntija *Tuuli Ylikotila* (Helsingin kaupunki)

→Kommenttipuheenvuoro *Angi Mauranen* (Maan ystävät ja Dodo)

14:50 Uusniitty uhanalaisille perhosille Turussa

Ympäristönsuojelusuunnittelija *Antti Mäkelä* (Turun kaupunki)

15:05 Materiaaleja ja resursseja toimintaan pölyttäjien puolesta

15:10 Vapaata keskustelua, kysymyksiä ja ideointia

15:25 Palautelomake ja webinaarin lopetus

MINUN MAISEMANI

Istu mukavasti ja laita silmät kiinni.

Kuuntele äänimaisemaa "Aurinkoinen päivä niityllä".

Ajattele itsellesi mieluisaa niittyä, ketoa tai puutarhaa.

Missä se on? Mihin aikaan palaat mielessäsi?

PÄÄSTETÄÄN PÄIVÄN PUHUJAT ÄÄNEEN

Ennallistamiset pölyttäjien näkökulmasta

Janne Heliölä, Suomen ympäristökeskus

12.11.2025

Pölyttjäkahvit – SLL, Maan ystävät, Dodo & Syke

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Esityksen sisältö

- Lyhyt kertaus viime vuosien pölyttäjiin liittyvistä politiikkatoimista
- EU:n ennallistamisasetus – pääsisällöt pölyttäjien kannalta
 - Pölyttäjiä koskevat tavoitteet
 - Niittyperhosindeksi
 - Kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelu
- EU:n yhteinen pölyttäjäseuranta
- Näkymät lähivuosille

Kansallinen pölyttäjästrategia vuonna 2022

Kansallinen pölyttäjästrategia ja toimenpidesuunnitelma

Ympäristöministeriön julkaisu
2022:9

Ympäristöministeriö
Miltäministeriet

Lisätään ja parannetaan pölyttäjien elinympäristöjä

- 1. Vahvistetaan taantuneiden pölyttäjälajien kantoja**
 - Toimenpiteet 1-4
- 2. Parannetaan pölyttäjien elinolosuhteita ja elinympäristöjä**
 - Toimenpiteet 5-8

Lisätään pölyttäjiä tukevaa tietoa ja toimintaa

- 3. Edistetään tarhattujen pölyttäjien turvallista käyttöä**
 - Toimenpiteet 9-13
- 4. Vahvistetaan pölyttäjien seuranta ja tutkimusta**
 - Toimenpiteet 14-22
- 5. Lisätään pölyttäjiin liittyvää tiedonvälitystä ja yhteistyötä**
 - Toimenpiteet 23-27

Strategiaa tukenut PÖLYKOORDI-hanke 2022-24

Janne Heliölä

Riku Lumiaro

4 Mikko Kuussaari

Ida-Maria Huikkonen

Marjaana Toivonen

POLYTTAJAT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

Ajankohtaista PÖLYKOORDI-hanke Pölyttäjätietoa Aut

**Luonnonsuojeluliitto jatkaa työtä
PRIODIVERSITYn puitteissa!**

Polyttajat.fi

Polyttajat.fi on pölyttäjien asialla. Tälle sivustolle on koottu keskeiset tiedot ja tietolähteet pölyttäjien tilasta maassamme, sekä eri toimijoille suunnattuja ohjeita pölyttäjien auttamiseksi. Lisäksi välitämme tietoa pölyttäjien suojeluun liittyvistä tapahtumista. Jokainen voi tehdä jotain auttaakseen pölyttäjiä!

Nämä verkkosivut on tuotettu osana Suomen ympäristökeskuksen toteuttamaa PÖLYKOORDI-hanketta.

Lue lisää hankkeesta

Kansallinen pölyttäjäseuranta mietittävä uusiksi

- Käynnistettiin EU:n seurantaesityksen (2021) mukaisena PÖLYSEURA-hankkeena 2022-2025.
- Sittemmin EU muuttanut esitystään merkittävästi > seuranta suunniteltava puhtaalta pöydältä.
- Virallinen asetusteksti seurannan menetelmistä piti valmistua 25.8.2025, edelleen odotellaan...
- Syke pilotoi uusia menetelmiä kesällä 2026.
- Seuranta tulisi käynnistää kesällä 2027.

EU:n ennallistamisasetus velvoittaa jäsenmaita

- Pölyttäjät esillä omassa osaluvussa sekä osana maataloutta:
 - 10. artikla: Pölyttäjäkantojen ennallistaminen
 - 11. artikla: Maatalouden ekosysteemien ennallistaminen
- Laadittava kansallinen **ennallistamissuunnitelma**, jonka toimenpiteillä pysäytetään luonnon köyhtyminen.
- Suunnitelman toteutus ja rahoitus ovat jäsenmaan vastuulla.
- ”2030 mennessä saavutettava eri indikaattorien **tydyttävä taso.**”
 - Kehitys saatava vähintään tasaantumaan, mieluiten kääntymään nousuun.

Pölyttäjiä tukevia ennallistamistoimia löytyy

- **Maataloudessa** paljon vaihtoehtoja **peltomaalle** – mutta useimmat toimet hyödyttävät suppeasti vain yleisimpiä pölyttäjiä.
- **Metsissä:** [PÖLYMETSÄ-hankkeen](#) suositukset
 - Lisää lehtipuita, kukkivia puita, lahoppuuta, maanpaljastumia; metsänreunat, metsätienvarret.
 - Paahteisten harjurinteiden hoito, kulotus; METSO-ohjelma.
- **Taajamissa:** [PÖLYKOORDI-hankkeen](#) suositukset
 - Viheralueiden kehittäminen, luonnonympäristöjen säästäminen, tekoniityt, viherkasvivalinnat.
- Maataloudessa eri toimenpiteille on olemassa rahoituskanava, metsissä ja taajamissa sen sijaan ei.
- Toimenpiteet ovat vapaaehtoisia, jolloin toteutus jää yleensä suppeaksi.

Maatalous ja pölyttäjät –teemaryhmä valmistelee pölyttäjätöitä

- Vetovastuu maa- ja metsätalousministeriöllä.
- Asiantuntijaryhmä, jossa laaja-alainen edustus eri organisaatioista:
 - YM, MMM, Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus, Ruokavirasto, Riistakeskus, ELY-keskukset, Luomus, GTK
- Pölyttäjille merkitystä myös Luontotyypit- sekä Rakennetut ympäristöt –teemaryhmien toimenpide-ehdotuksilla.
- **Teemaryhmissä EI mukana poliitikkoja, edunvalvojia tai sidosryhmiä.**
 - Poliittinen ohjaus tulee mukaan suunnittelua johtavan projektiryhmän kautta.
 - Valittavat toimenpiteet ja niiden laajuus viime kädessä poliittisia päätöksiä.

Valmistelutyön eteneminen

- Toimenpiteitä on valmisteltu viidessä teemaryhmissä keväästä lähtien.
 - Valmisteilla olevat ehdotukset eivät vielä ole julkisia, joten niitä ei avata tässä.
- Toimenpide-ehdotusten tulee valmistua vuodenvaihteessa, jonka jälkeen ne käsitellään työtä valvovassa projektiryhmässä.
 - Projektiryhmä voi tehdä sisältöihin muutoksia.
- **Huhtikuussa 2026** valmis suunnitelma avoimeen kuulemiseen.
 - Palautteen pohjalta voidaan tehdä muutoksia.
- **Syyskuussa 2026** suunnitelma jätetään Komissiolle arvioitavaksi.
 - Komissio voi vaatia muutoksia tai täydennyksiä, ellei pidä riittävänä.

Yhtenä mittarina ns. niittyperhosindeksi

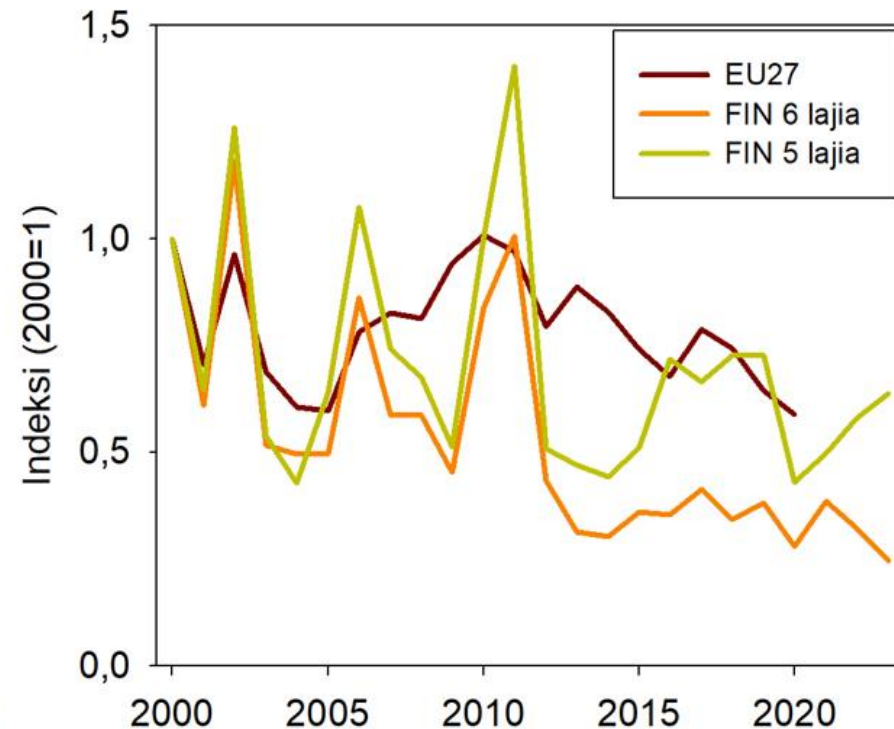
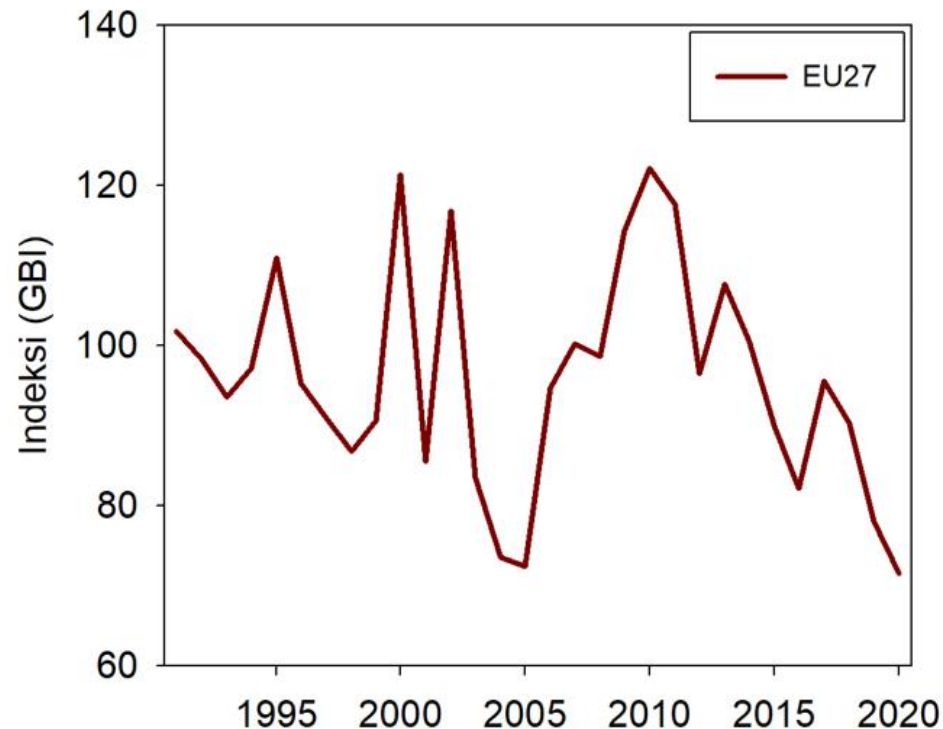
- Suomen valinnaisena valitsema maatalousluonnon tilan indikaattori.
- Perustuu vastaavaan EU-tason indeksiin (*Grassland Butterfly Indicator*).
- Sisältää 15 päiväperhoslajia, joista Suomessa 6 yleisiä ja 3 harvinaisia.
- Indeksä lasketaan Syken [Maatalousympäristön päiväperhosseurannan](#) havaintoaineistojen pohjalta.

Taulukko 3.1. EU:n niittyperhosindeksiin sisältyvät 15 lajia. Suluissa lajin sijaluku Maatalousympäristön päiväperhosseurannan vuosien 1999–2021 havaintoaineistossa.

Suomessa yleiset lajit	Suomessa harvinaiset lajit	Suomesta puuttuvat lajit
Piippopaksupää (12.) Niittysinisiipi (17.) Auroraperhonen (23.) Hohtosinisiipi (27.) Pikkukultasiipi (39.) Keltaniittyperhonen (45.)	Keltaverkkoperhonen (50.) Tummahäränsilmä (80.) Pikkusinisiipi (-)	<i>Thymelicus acteon</i> <i>Erynnis tages</i> <i>Lysandra coridon</i> <i>Lysandra bellargus</i> <i>Lasiommata megera</i> <i>Spialia sertorius</i>

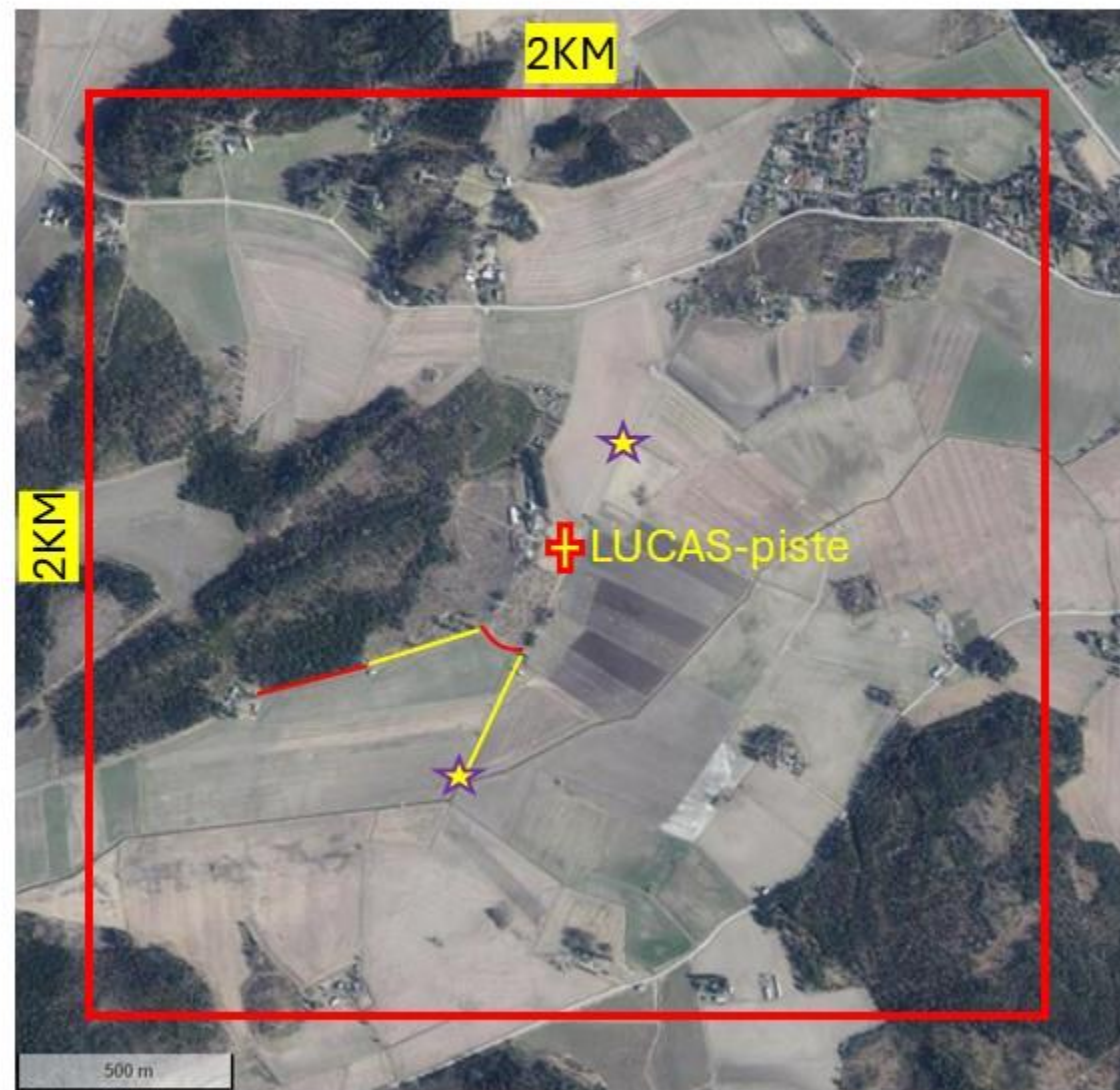
Alustava niittyperhosindeksi vahvassa laskussa

- EU:n yleisindeksi (vasemmalla) ollut laskusuunnassa.
- Sama kehityssuunta myös Suomessa, jopa jyrkempänä (oikealla).
- Kansallisen indeksin laskentaperiaatteita vielä tarkennettava.

EU:n pölyttäjäseuranta: 70 havaintopaikalle 1 KM laskentalinja

- **Ainakin 70** havaintopaikkaa, **65°N** eteläpuolelta.
- Havaintopaikkojen välimatka on **ainakin 10 KM**.
- Kunkin laskentalinjan yhteispituus on **1 KM**.
- Laskentalohkojen pituus, lukumäärä ja sijoittelu on vapaa. Voi olla jatkuva reitti tai pilkottu osiin.
- Kunkin laskentalohko kuuluu yhteen päähabitaattiin:
 - "agricultural-", "forest-" tai "other ecosystems".
 - Habitaattien tarkempi määrittely ja lohkojen jakautuminen näihin on jäsenmaan vallassa.
- Linjalta lasketaan **erillisissä 60 min laskennoissa**:
 - Mesipistiäiset
 - Kukkakärpäset
 - päivä- ja päiväaktiiviset muut suurperhoset.
- **Havainnointialue vaihtelee** lajiryhmittäin:
 - Mesipistiäisillä 1m sivuille ja 1m eteen & ylös
 - Kukkakärpäksillä 1,5m sivuille ja 1,5 m eteen & ylös
 - Perhosilla 2,5 m sivuille ja 5m eteen & ylös.
- Laskentojen määrä ja aikavälit jäsenmaan vallassa.
- Kullekin paikalle **kaksi** ledivalorysää >50 m päähän toisistaan (merkitty tähdellä), **1 yöksi** kerrallaan.
- Lisäksi seurantaan **ainakin 15 uhanalaista lajia**.

Pölyttäjien suojelun näkymät lähivuosille?

- Ennallistamisasetus ja siihen liittyvä seurantavelvoite ovat tuoneet pölyttäjille lisää painoarvoa Suomessakin.
- Tämä ei kuitenkaan ole vielä realisoitunut päättäjien toimissa...
- EU-seuranta on käynnistymässä 2027; Syke testaa menetelmiä 2026.
- Kansalaisseurantojen (yö- ja päiväperhoset, kimalaiset) rahoitus lähivuosille on vielä epäselvä. Jatkunevat kuitenkin.
- Suojelu- ja hoitotoimille tarvitaan uusia rahoituskanavia, etenkin metsätaloudessa ja rakennetuilla alueilla.
- Maataloudessa tehokkaimpia toimia saatava laajemmin käyttöön.
- Kansalaistoiminta tarvitsisi tukiverkostoa (~PÖLYKOORDI)...

lisejä niittyjä Helsinkiin ?

Pölyttäjäkahvit 12.11.2015
Tuuli Ylikotila, Helsingin kaupunki

Sisältö

1. Niittymäiset alueet kaupungissa
2. Niittyjen lisäämisen keinot
 - kokemuksia ja esimerkkejä Helsingistä
3. Pölyttäjät & kaupunkiniityt

Avoimia niittymäisiä alueita nurmikoista perinnebiotooppeihin

- Helsingissä pääosa niityiksi luokitelluista alueista muuta kuin perinnebiotooppiniittyjä
- Pinta-alaltaan eniten maisemaniittyjä, entisiä niiton piiriin otettuja peltoalueita
- Lajistollisesti arvokkaimmat alueet luonnonniittyjä ja kallioketoja, muut arvokkaat historiallisesti merkittävässä kulttuuriympäristöissä: linnoitteet saaristossa ja mantereella, kartano- ja huvilaympäristöt, historialliset puistot
- Uudet kohteet uuselinympäristöjä, laaja kirjo erityyppisiä alueita

Helsingin niittyverkoston nykytilanne

- Niittykeskittymät
- Niittykeskittymiä yhdistävä ensisijainen yhteys
- Niittykeskittymiä yhdistävä toissijainen tai yksittäisten arvokohteiden yhteys
- Naapurikaupungin alueelle sijoittuva Helsingin niittyverkoston kannalta tärkeä yhteys
- Yhteys naapurikaupungin verkostoon
- Niittyalueita saaristossa
- Tukikohdat, joissa potentiaalisia ketoalueita
- Tarkastelualue
- Kaupungin rajat

Sitowise Oy 2021.

Taustakartta © MML 2020, editoitu Sitowisessä.

Helsinki

6.11.2025

Perinnebiotoopit

Haltialan tila, Vantaanjoenlaakson kulttuurimaisema

Helsinki

Uutelan metsälaidun, Itä-Helsinki

Uuselinympäristöt: ruderaatit, maantäyttöalueet, uusniityt, viherkatot, tienpientareet.....

Lisää niittymäisiä alueita

Helsingissä uusia niittyjä **erityisesti rakennettuun ympäristöön**

- 1) Huonokuntoiset, vähäkäyttöiset nurmikot niityiksi –
kunnossapitoluokan muutos ja hoitotavan muuttaminen
- 2) Uusniittyjen perustaminen: puistot, liikennevihreä, katot,
maisemointikohteet, hulevesiaiheet..
 - 1) Maiden siemenpankista
 - 2) Kylvämällä
 - 3) Istuttamalla
 - 4) Niittoaineiksia hyödyntämällä
- 3) Ruderaattien tunnistaminen ja säästäminen

Nurmikot ja kukkivat nurmet

- Kukkivia nurmia paikkoihin, jossa nurmikko ei kasva hyvin ja käyttöpaine vähäistä
- Ei lannoiteta
- Vähennetään niittokertoja
- Niitto vasta loppukesästä, niittojätteen poisvientti
- Lisäkukintaa esim. villiityvillä kevätsipuleilla, kotimaisten niittykasvien siemenkylvöillä , valkoapila
- Vanhojen kulttuuriympäristöjen nurmet usein monilajisia > käytetään paikallista, olevaa kasvualustaa paikkauskohtiin, hyödynnetään maan siemenpankki

Nurmikot niityiksi – kohteita Helsingissä (OmaStadi)

Vuosaarenhuippu, maantäyttöalueen uusniitty

Töölönlahdenpuiston uusniitty

- Vanhan ratapihan alueelle perustettu 2016
- Kasvualussa olevaa maata & uutta kasvualustaa
- Niityllä monipuolinen kasvilajisto: muinaistulokkaita, junan tuomia sekä kylvettyjä niittykasveja
- Pölyttäjäseurannassa havaittu kimalaisia, mehiläisiä, kärpäsiä ja perhosia

Kuvat: rohtorasti, ketoneilikka & paimenmatara, nurmikohokki, neidonkieli

Arabianrannan uusniitty, Toukola

Ruderaatti: rakentamista odottava puistoalue Maarianmaanpuisto, Viikinmäki

Pölyttäjien tarpeet

Kukat

Lajirunsaus ja -riikkaus, fenologia,
erikoistuneille lajeille tietyt kukkakasvit

Lisätarpeet

Muu lisäravinto,
pesänrakennusmateriaali,
talvehtimispaikat

Lisääntyminen

Toukkien ravintokasvit,
pesimispaikat, erityiset
mikroelinympäristöt

Kaupunki elinympäristönä

- Elinympäristöt kaukana toisistaan, saarekkeina, pienialaisia
- Elinympäristöjen puute
- Sopivien ravintokasvien puute, yksipuoliset istutukset
- Torjunta-aineiden käyttö, saasteet
- Kulutus ja haitalliset vieraskasvit yksipuolistavat kasvillisuutta
- Hulevedet reheviä ja laadultaan huonoja
- Rakennettujen ympäristöjen hoito intensiivistä
- Lahopuuta ja paljasta maata niukasti
- **Avoimet alueet, erityisesti paahteiset, hiekkapohjaiset, kukkarunsaat merkittäviä pölyttäjiä kannalta**
- Puistoissa vanhoja puita, paljon mesikasveja
- Puistojen rakenne puoliavoin, lämmöstä pitäviä lajeja runsaasti
- Kaupungeissa paljon generalisteja (laji, jolle on ominaista kyky elää useissa erilaisissa ympäristöissä käyttäen niiden erilaisia mahdollisuuksia).

lisejä niittyjä ?

Monimuotoisten, kukkivien, pölyttäjäystävällisten niittyjen luominen ei ole helppoa, hoidolla iso merkitys

- 1) Nurmikot usein liian reheviä, perustettu eri tarkoituksiin
Parhaat kohteet vanhoja, huonokuntoisia nurmia sekä paahteisia, ravinneköyhiä ympäristöjä, joista voi kehittyä monimuotoisia niittyjä
- 2) Uusniittyjen perustaminen ja hoito vaatii ammattitaitoa; kasvualusta-, paikka-, ja kasvivalinnat sekä oikea hoito. Kotimaisten kasvien saatavuus ajoittain ongelmana. Kaupunki iso toimija ja prosessit monimutkaisia
- 3) Ruderaatit luonteeltaan väliaikaisia ympäristöjä – ongelmana umpeenkasvu ja maankäytön muutokset

Uutta tietoa aiheesta

- Opas pölyttäjäystävällisten viheralueiden suunnitteluun ja kunnossapitoon (2025)
- Viheralan ammattilaisille, erityisesti kaupunkiin ja kuntiin
- Helsingin OmaStadi-ehdotuksena käynnistetty hanke
- Pölyttäjäystävälliset kasvivalinnat <https://kaupunkikasviopas.hel.fi/hakemisto/>

Pölyttäjäystävälliset viheralueet

OPAS SUUNNITTELUUN JA KUNNOSSAPITOON

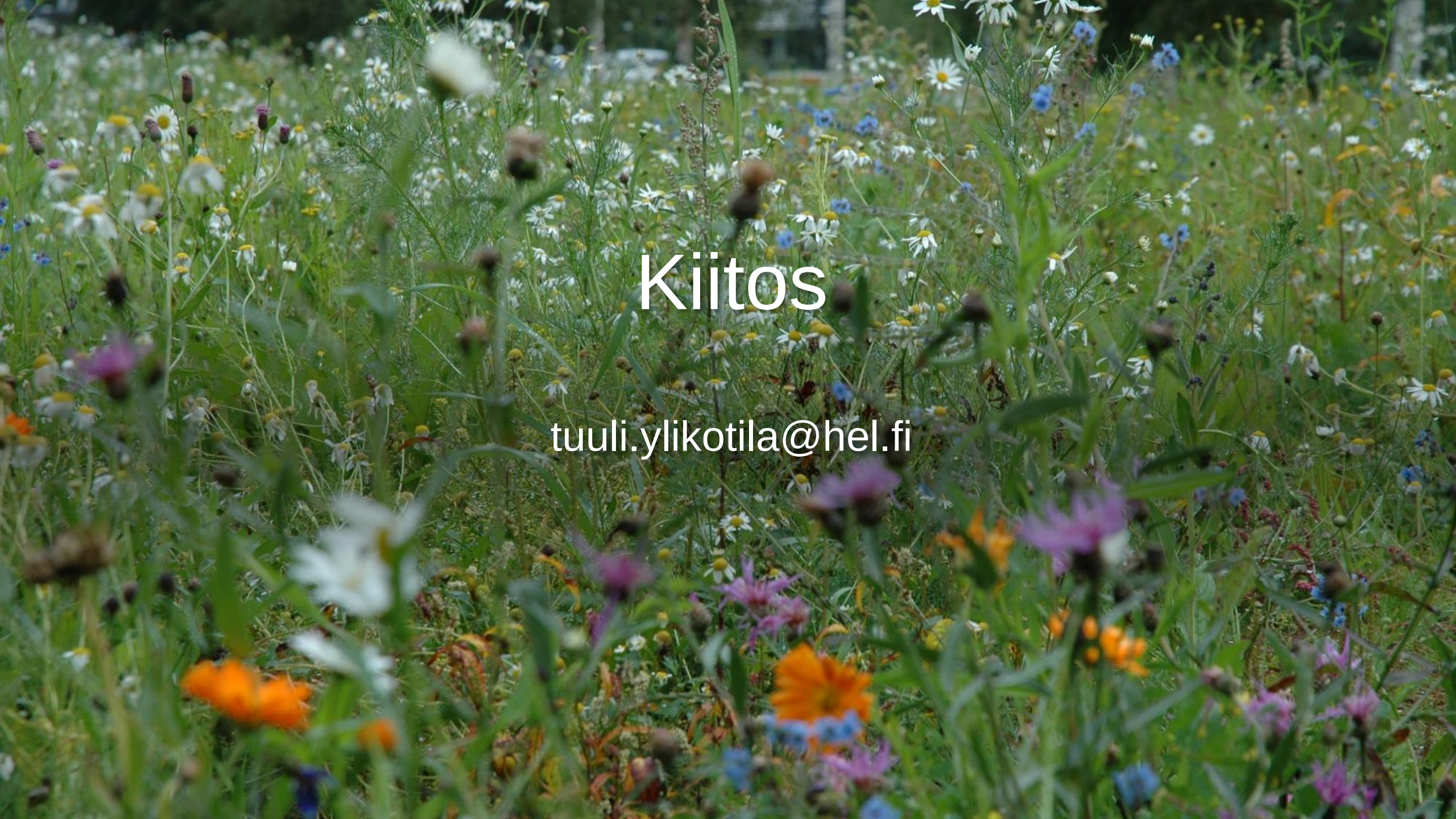
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisu-32-22.pdf>

Ohjeita
uusniittyjen
suunnitteluun,
perustamiseen ja
hoitoon

<https://julkaisut.hel.fi/fi/julkaisut/sallitusti-villi>

Kiitos

tuuli.ylikotila@hel.fi

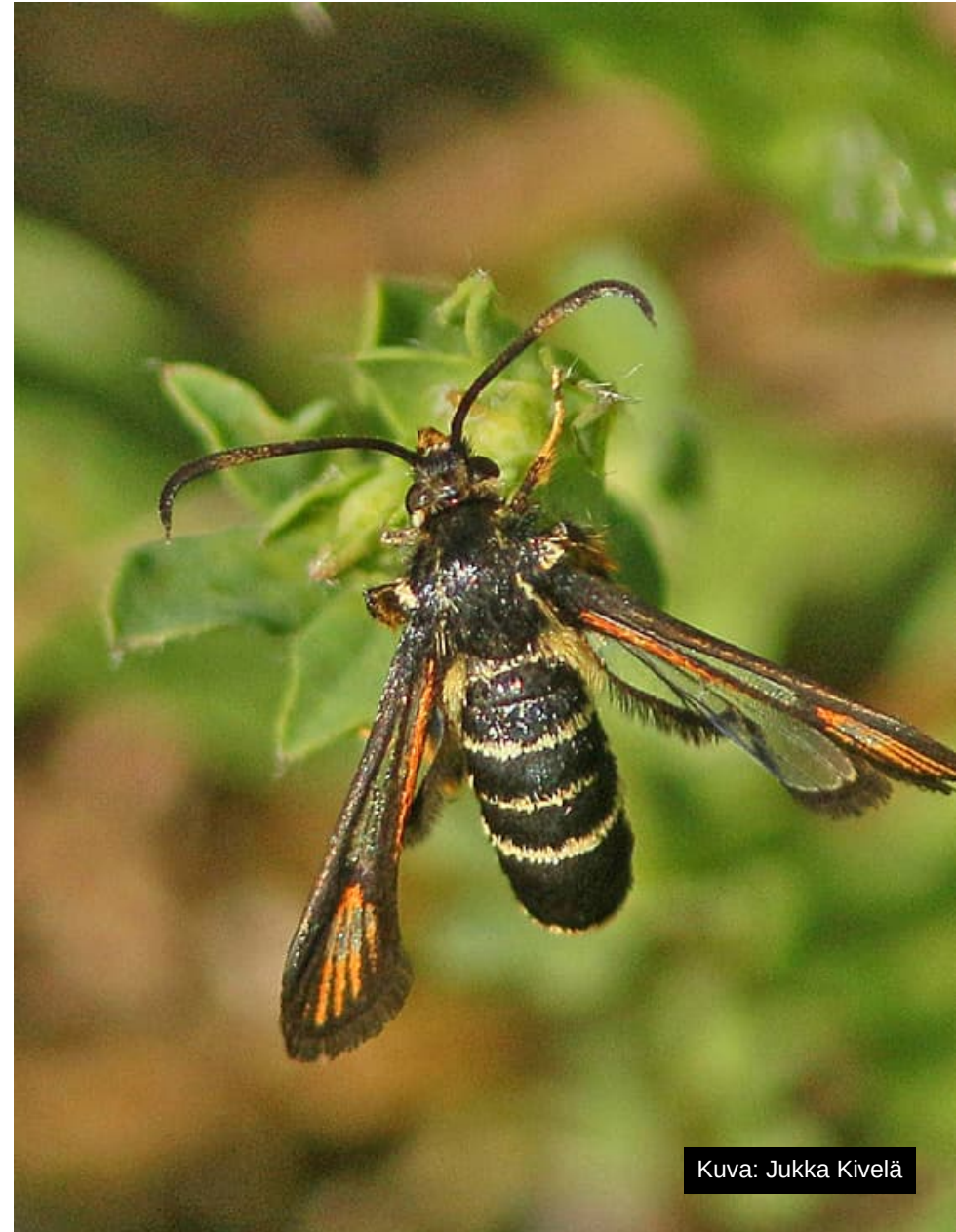
Uusniitty uhanalaisille perhosille Turussa

Ympäristönsuojelusuunnittelija Antti Mäkelä

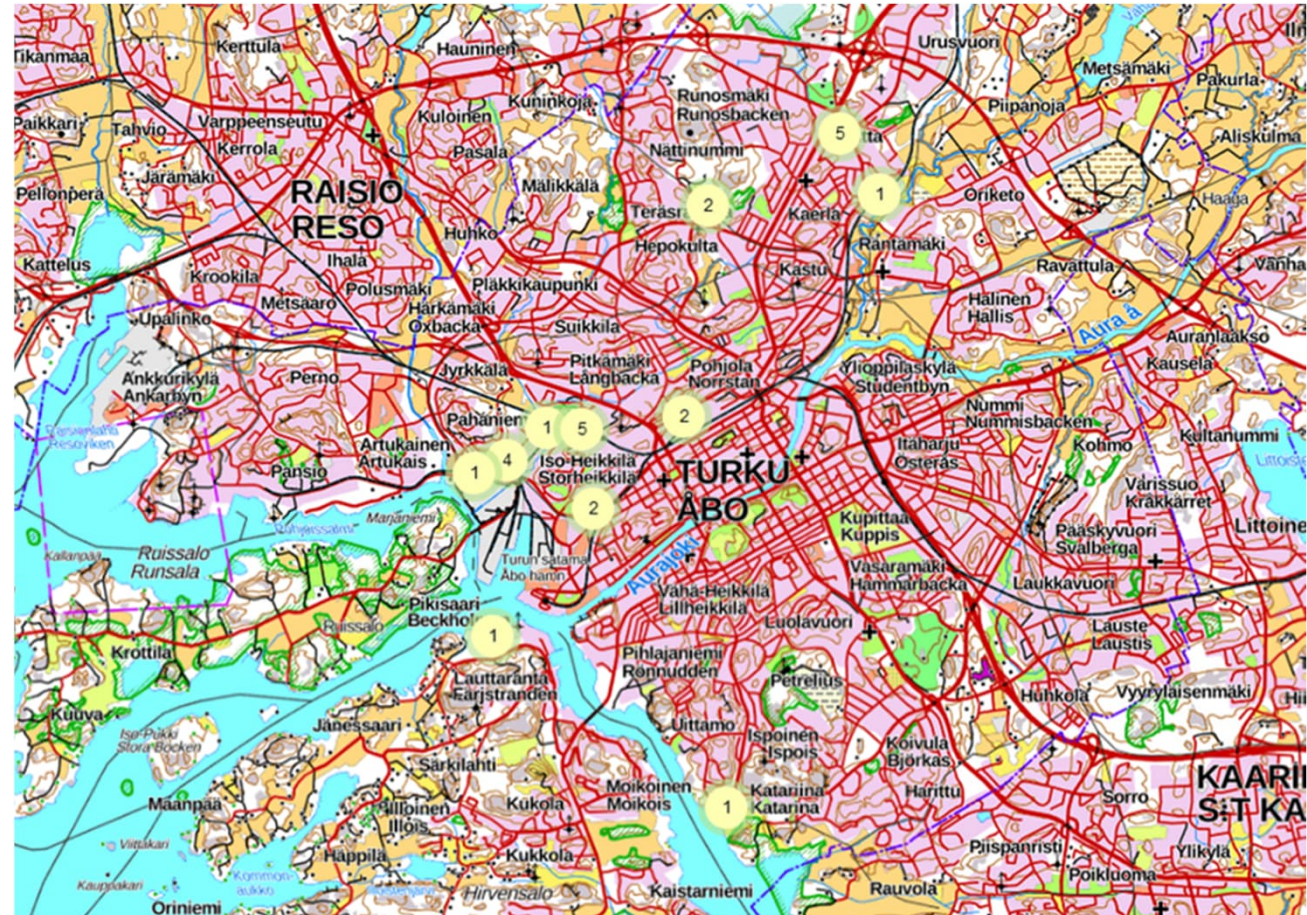
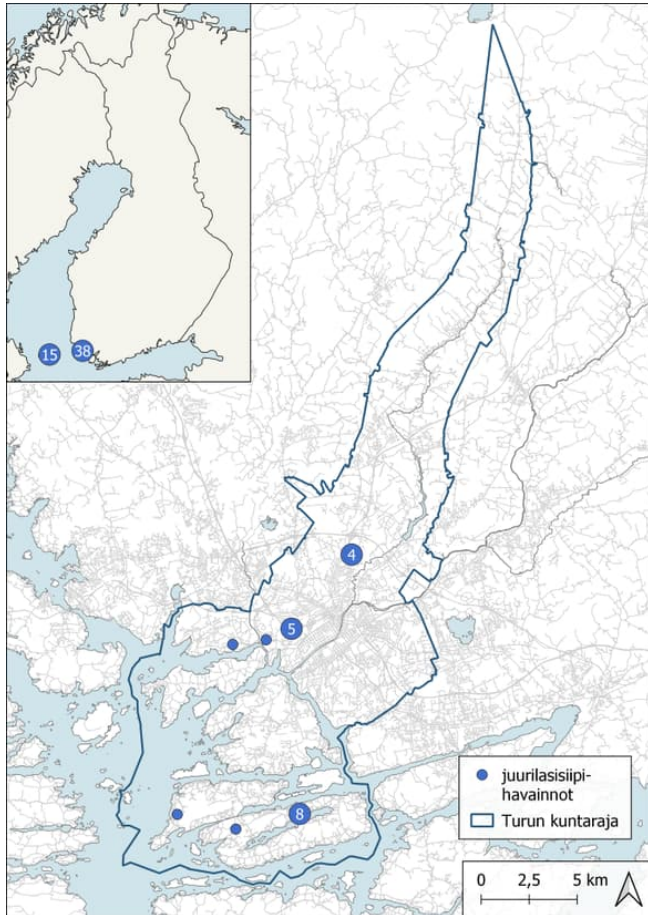
Juurilasisiipi

(*Bembecia ichneumoniformis*)

- Uhanalainen (VU), erityisesti suojeltava ja kiireellisesti suojeltava laji
- Toukka elää keltamaitteen juuristossa
- Elinympäristöjä Turussa joutomaat, lumenkaatopaikat, radanvarret

Kuva: Jukka Kivelä

Lähde: Laji.fi

Elinympäristöluokittelu

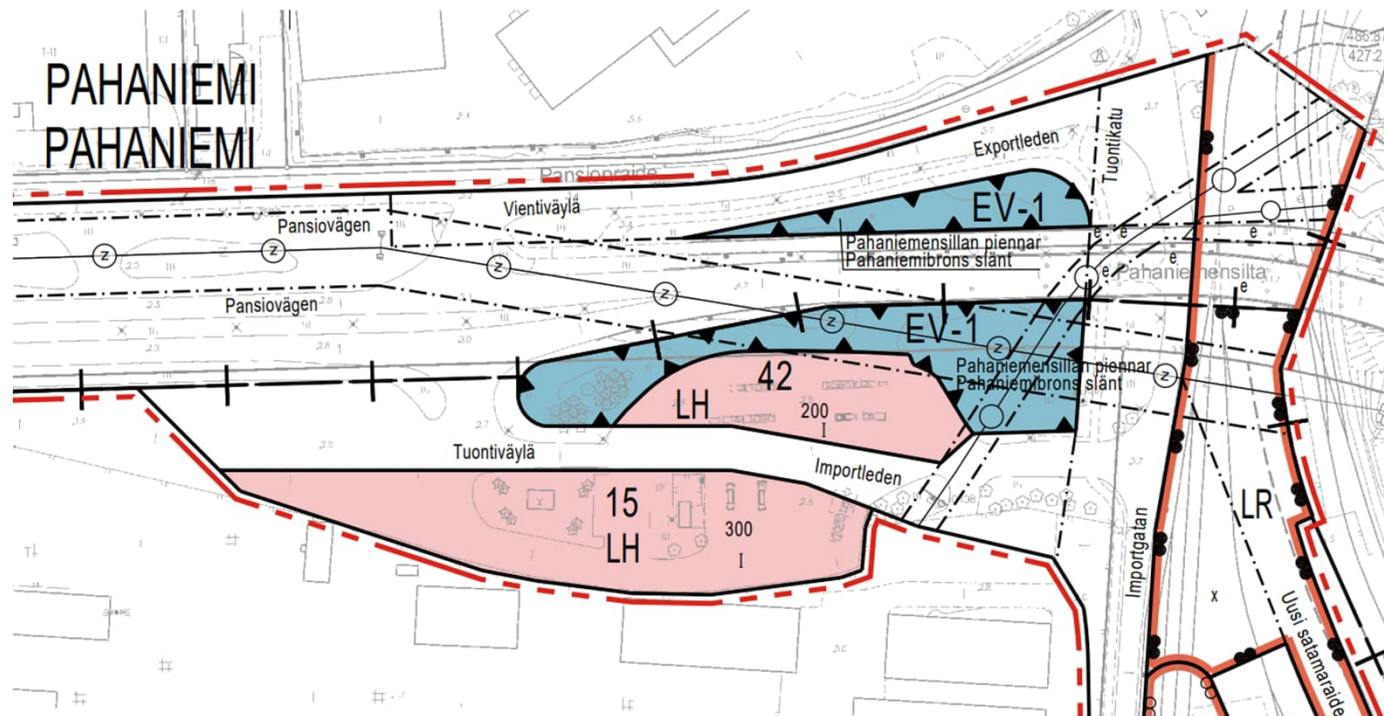
- 1 = Erinomainen. Alueella kasvaa runsaasti keltamaitetta ja alueella on runsaasti avointa hiekka/sorapintaa. Ei merkittävää rehevöitymistä. Alue on avoin ja saa runsaasti auringonpaistetta. Sijainti muihin esiintymiin nähden ei ole niistä liian etäällä.
- 0,75 = Hyvä. Alueella kasvaa melko paljon keltamaitetta, mutta se on rehevämpi kuin erinomainen elinympäristö. Alue on pääosin avoin ja saa auringonpaistetta.
- 0,5 = Tyydyttävä. Keltamaitetta kasvaa melko vähän ja alue on rehevöitymässä tai keltamaitetta on alueella harvakseltaan.
- 0,25 = Heikko. Keltamaitetta kasvaa vähän ja/tai se kasvaa muun kasvillisuuden välittömässä puristuksessa. Avointa hiekka/sorapintaa keltamaitteitten ympärillä ei ole. Alue on pensoittunut ja puustottumassa. Alue on jonkin verran tai paljon varjoisa.

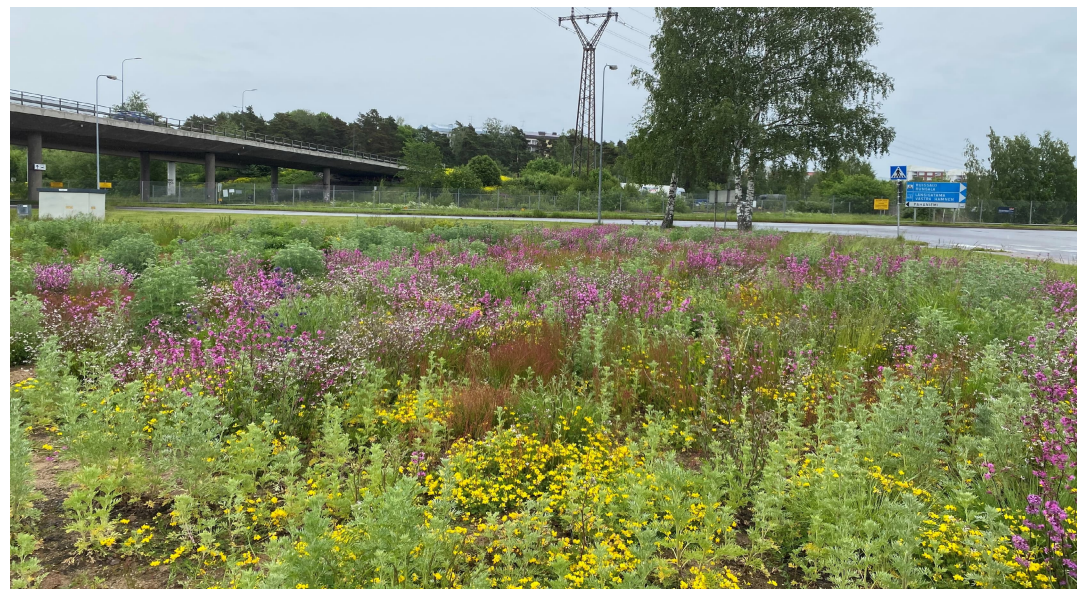

Kuva: Antti Mäkelä

lumo-1

Luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen varattu alueen osa. Istutuksissa tulee käyttää keltamaitetta siten, että alue soveltuu juurilasiin elinympäristöksi. Suunnitelmista on pyydetty ympäristönsuojelun kannanotto.

Seuranta

- 2025
 - Juurilasisiipi (VU)
 - Neidonkielikoisa (VU)
 - Maitenunnakoi (NT)

Kuva: Antti Mäkelä

Hoito

- Kitkentä 2 kertaa kasvukaudessa
- Niitto vuonna 2025

Jatko

- Uusia uuselinympäristöjä juurilasisiivelle 2026-2027
 - 4000 m²
 - Lajistoseuranta
 - Hoito LUMO-ohjelman rahoituksesta

Kuva: Antti Mäkelä

Kiitos!

Ympäristönsuojelusuunnittelija Antti Mäkelä

antti.makela@turku.fi

MATERIAALEJA JA RESURSSEJA

**Tuleeko muita
materiaaleja
tms. mieleen?
Jaa linkki
chatissa!**

SLL:n materiaalit ja palvelut

- **Tulostettavat infokyltit** sivuilla: sll.fi/polyttajat
 - Tähän kehittyä pölyttäjäystävällinen niitty
 - Pesäpaikkoja pölyttäjiille
 - Lähiluonnon monimuotoisuutta
 - Tässä hoidetaan perinneympäristöä
 - Älä vie puutarhajatetta luontoon!
- **Myös muita materiaaleja!**
 - Mm. [Puolusta pölyttäjiä -verkkosivut](#)
- **Koulutukset ja tapahtumat**
 - Webinaarit pari kertaa vuodessa
 - Tulossa tilattavat koulutukset kunnille
 - Päivystävä pöriäinen ja Kukkaisjuhlat

TÄHÄN KEHITTYY PÖLYTTÄJÄ- YSTÄVÄLLINEN NIITTY

Toisin kuin yksipuoliset nurmikot, niityt tarjoavat elinympäristön monille lajeille. Niityttämisestä hyötyvät niin kasvit, pölyttäjähönteiset, linnut, sienet kuin maaperän mikrobitkin.

Niityt sekä niiden luonnonkasvit ja pölyttäjähönteiset ovat uhanalaistuneet maankäytön muutosten vuoksi. Niityttäminen onkin tärkeää toimintaa luonnon monimuotoisuuden puolesta. Lisäksi niityt tuovat piristävää vaihtelua kaupunkiympäristöön.

Niitytjen kehittämiseen kuluu aikaa, ja lopullisen tuloksen näkee usein vasta vuosien päästä.

**Ihaile kukkia,
mutta älä poimi!
Kuinka monta
eriväristä
kukkaa näet?**

LUE LISÄ
PÖLYTTÄJÄN
AUTTAMISESTA:
sll.fi/polyttajat

TÄRKEITÄ LUONNONVARAISIA PÖLYTTÄJIÄ

KIMALAISET

ERAKOMEHILAISET

PÄIVÄPERHOSET

KUKKAKÄRPÄSET

PRIODIVERSITY

KATONA LIFE

Euroopan unionin
osarahoittama

Kyltti on tuotettu osana Euroopan unionin rahoittamaa Priodiversity LIFE -hanketta. Arvioinnin sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä välttämättä annettujen osarahoituksen tietojen käyttöä.

Pölyttäjät viestintuojina -teemareppu

- Löytyy [MAPPA.fi](https://mappa.fi) -palvelusta
- **Repun sisältö mm.**
 - Pölyttäjäretkikone
 - Asiantuntijaluento: Janne Heliölä kertoo pölyttäjien havainnoinnista
 - Kouluniittyopas
 - Kimalaisten tunnistusopas
 - Pelasta Pörriäinen – materiaaleja
 - Evoluutiopajojen Kimalaiskimara
 - iNaturalist-ohjeet

polyttajat.fi

- **PÖLYKOORDI-hankkeen materiaalit:**
<https://www.polyttajat.fi/materiaalit/>
 - Pölyttäjät sosiaalisessa mediassa
 - Blogikirjoituksia pölyttäjistä ja maataloudesta
 - Pölyttäjiä koskevia kirjallisuuslähteitä
 - Määritysoppaita pölyttäjien tunnistamiseen
 - Keinoja pölyttäjien auttamiseen

Iisi niitty – turhat nurmikot niityiksi taloyhtiössä

Iisin niityn perusohje:

- 1. Lopeta nurmikon leikkuu.**
- 2. Odota ja katso, miltä seltä nousee.**
- 3. Ihalle kukkalolstoaa.**

Näin vaivatonta niityttäminen voi olla parhaimmillaan. Monilla vanhoilla nurmikoilla kasvaa jo valmiiksi niittykasveja, joten ruohonleikkuun vaihtaminen 1–2 kertaa kesässä tapahtuvaan niittoon saattaa olla ainoa mitä tarvitaan, ja niitty alkaa kasvaa itsestään. Iisin niityn ideana onkin hyödyntää alueella jo valmiiksi kasvavia lajeja ja siten tehdä niityttämisestä helppoa.

VAPAATA KESKUSTELUA, KYSYMYKSIÄ JA IDEOINTIA

Aiheita

- Onko Pölyttäjäkahvit hyvä konsepti – otetaanko uusiksi?
- Mitä aiheita toivotaan, jos Pölyttäjäkahvit järjestetään uudestaan?
- Mitä muuta kuin Pölyttäjäkahveja kaivataan?

Kerätään linkit, vinkit yms. chatista talteen näihin esitysmateriaaleihin.

Linkkivinkit chatista ja keskustelusta

- Ruokavirasto – Luonnon monimuotoisuus maatilalla:
<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/luonnon-monimuotoisuus-maatilalla/>
- ProAgria – Luonnon monimuotoisuus maatilalla:
<https://www.proagria.fi/blogit/maisema-mielessa/luonnon-monimuotoisuus-maatilalla-enemman-kuin-pelkkaa-maisemaa>
- HSY – Biojätteen käsittely:
<https://www.hsy.fi/jatteet-ja-kierratys/ammassuon-ekoteollisuuskeskus/biojatteen-kasittely/>
- Luontokunnat – Aamukahvit-tilaisuuksien materiaalit:
<https://luontokunnat.syke.fi/materiaalit/aamukahvit/>
 - Mm. Turun LUMO-ohjelma:
https://luontokunnat.syke.fi/wp-content/uploads/sites/4/2024/02/Luontokunnat-aamukahvit-09102023_Antti-Makela.pdf

Muita vinkkejä ja ideoita

- Perhoushaavi on osoittautunut häkellyttävän hyväksi siemenkeruuvälineeksi.
- Luonnon monimuotoisuustyöhön käytettävät resurssit kaupungeissa moninkertaistuvat, jos osa viherpuolen resursseista kohdistetaan monimuotoisuutta lisääväksi.
- Tulevaisuuden visio: kuntien viheralueiden hoito nähdään lähtökohtaisesti monimuotoisuutta tukevana työnä.
- Toiveita tulevaisuuden Pölyttäjäkahveille mm.
 - Rahoitus ja resurssien käyttö
 - Miten saadaan LUMO-näkökulma läpileikkaavaksi?
 - Muiden kuin kuntien huomiointi paremmin kohdeyleisönä

*“Kiitos puhujille.
Todella
mielenkiintoista.
Ehdottomasti
jatkoon.”*

Kiitos mielenkiinnosta!

Kuva: Titta Vikstedt